

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL IAȘI

Iași, Str. Elena Doamna, nr. 1A, cod poștal 700398
telefon 0232-217808, fax 0232-255907, 0232-217808
e-mail ca-iasi@just.ro, operator de date cu caracter personal nr. 3067

Nr. 6603/A/20 decembrie 2015

Curtea de Apel: Iași

Materia: Executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

Minuta

întâlnirii judecătorilor de supraveghere a privării de libertate de la Penitenciarele Iași și Vaslui, precum și a judecătorilor de la Judecătoriile Iași și Vaslui, vizând probleme de drept ridicate de dispozițiile Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și de actele normative subsecvente, aferente trimestrelor III-IV/2015, conform art. 54 alin. 1 lit. c) din H.C.S.M. nr. 89/23.01.2014

La data de 16 decembrie 2015, ora 13, a avut loc la sediul Curții de apel Iași, întâlnirea de lucru (conform art. 53 alin. 1 din H.C.S.M. nr. 89/23.01.2014) vizând probleme de drept ridicate de dispozițiile Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și de actele normative subsecvente, semnalate în trimestrelor III-IV/2015.

Au participat judecători din cadrul Judecătoriilor Iași și Vaslui, precum și judecătorul desemnat cu supravegherea privării de libertate de la Penitenciarul Vaslui, conform procesului-verbal anexat prezentei.

Cuprins:

I. Aplicarea dispozițiilor art. 56 din Legea nr. 254/2013 referitoare la drepturile persoanelor condamnate. Contestație formulată de persoana privată de libertate. Soluție (Judecătoria Iași)	2
II. Probleme de drept în materia executării pedepselor și măsurile privative de libertate, dezbătute la nivelul Curții de apel Târgu-Mureș.....	2
1. Data analizării persoanei condamnate în cadrul Comisiei de liberare condiționată, în situația în care instanța respinge cererea de liberare condiționată și stabilește un termen de reiterare a cererii, diferit de termenul stabilit de Comisie, conform art. 97 alin. 11 din Legea nr. 254/2013.....	2
2. Admiterea plângerii vizând încălcarea dreptului la muncă și obligarea administrației penitenciarului de a include persoana condamnată în cadrul activităților productive remunerate, în limita locurilor disponibile.....	3
3. Analizarea regimului de executare a pedepsei ca urmare a intervenirii unei modificări în situația juridică a condamnatului. Calificarea plângerii potrivit art. 39 din Legea nr. 254/2013 sau potrivit art. 40 din Legea nr. 254/2013.....	4

4. Aplicabilitatea dispozițiilor art. 1 alin. 3 lit. b din Ordinul Ministrului Justiției nr. 433/2010 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate	4
5. Procedura de soluționare a contestațiilor formulate de persoanele private de libertate în baza art. 88 alin. 3 din Legea nr. 254/2013	4
6. Citarea persoanelor private de libertate și comunicarea actelor de procedură către aceste persoane	5
7. Liberarea condiționată. Plata despăgubirilor civile.....	5

I. Aplicarea dispozițiilor art. 56 din Legea nr. 254/2013 referitoare la drepturile persoanelor condamnate. Contestație formulată de persoana privată de libertate. Soluție (Judecătoria Iași)

*) Această problemă a fost conexată cu problema expusă la pct. II.4 din Minuta Curții de Apel Târgu Mureș:

Materia: drept procesual penal
 Subcategoria: drept execuțional penal
 Obiectul din Ecris: plângere conform art. 56 din Legea nr. 254/2013
 Actul normativ incident: Legea nr. 254/2013, art. 56

ABSTRACT (rezumatul soluției însușite): Dacă vătămarea este actuală, se dispune ca Penitenciarul să respecte normativele prevăzute în lege; dacă vătămarea nu mai există la momentul soluționării contestației, aceasta este lipsită de obiect, condamnatul având posibilitatea să se adreseze instanței civile pentru despăgubiri.

ARGUMENTELE:

A considera că nu este în sarcina penitenciarului respectarea unei astfel de obligații și că pe fondul problemei de fapt este culpa statului care nu asigură fondurile, mijloacele necesare pentru ca locurile de detenție să respecte condițiile minimale pentru cazarea deținuților, reprezintă un raționament care face să fie de fapt inaccesibilă, ineficientă procedura de la art. 56.

Însă, dacă nu mai este actuală situația reclamată și persoana condamnată a fost mutată și penitenciarul comunică și se confirmă acest lucru, art. 56 nu este incident deoarece are ca scop înlăturarea, remedierea concretă a vătămării.

În acest ultim caz, constatarea încălcării drepturilor prev. de art. 56 se va face pe calea procedurii de drept comun, printr-o acțiune în despăgubiri la instanța civilă.

II. Probleme de drept în materia executării pedepselor și măsurile privative de libertate, dezbătute la nivelul Curții de apel Târgu-Mureș

1. Data analizării persoanei condamnate în cadrul Comisiei de liberare condiționată, în situația în care instanța respinge cererea de liberare condiționată și stabilește un termen de reiterare a cererii, diferit de termenul stabilit de Comisie, conform art. 97 alin. 11 din Legea nr. 254/2013

Materia: drept procesual penal
Subcategoria: drept execuțional penal
Obiectul din Ecris: Liberare condiționată
Actul normativ incident: art. 97 alin. 11 din Legea nr. 254/2013, art. 587 C.proc.pen.

ABSTRACT (rezumatul soluției însușite): Termenul stabilit de instanță, în situația în care se respinge cererea de liberare condiționată se referă atât la posibilitatea reiterării cererii de liberare condiționată, cât și la posibilitatea formulării unei propuneri de liberare condiționată de către Comisie. Astfel, Comisia de liberare condiționată ar trebui să analizeze situația persoanei condamnate în funcție de termenul stabilit de instanță și nu de termenul stabilit în cadrul Comisiei, în situația în care acestea sunt diferite. Cererea de liberare condiționată formulată în termen de 3 zile de la data analizei efectuate în cadrul Comisiei are natura unei căi de atac, prin care se contestă de fapt soluția de amânare. Dacă persoana formulează cererea de liberare condiționată după expirarea celor trei zile, termenul stabilit de Comisie intră în autoritate de lucru judecat și abia după expirarea acestuia se poate solicita sau se poate propune liberarea condiționată.

ARGUMENTELE:

Art. 587 alin. 1 C.proc.pen. prevede care este modalitatea de sesizare a instanței și competența cu privire la acordarea liberării condiționate. În lumina acestui text de lege, liberarea condiționată se dispune la cererea sau la propunerea făcută potrivit dispozițiilor legii privind executarea pedepselor de către judecătoria în a cărei circumscripție se află locul de deținere. Alin. 2 prevede că atunci când instanța constată că nu sunt îndeplinite condițiile pentru liberare condiționată, fără a face distincție dacă a fost investită prin cerere sau propunere, prin hotărârea de respingere fixează termenul după expirarea căruia propunerea sau cererea va putea fi reînnoită. Legiuitorul a ales să utilizeze formula "sau" având în vedere că după expirarea termenului stabilit pentru reexaminarea situației, nu este obligatorie nici formularea cererii, nici a propunerii, este obligatorie doar analiza în cadrul Comisiei.

2. Admiterea plângerii vizând încălcarea dreptului la muncă și obligarea administrației penitenciarului de a include persoana condamnată în cadrul activităților productive remunerate, în limita locurilor disponibile

Materia: drept procesual penal
Subcategoria: drept execuțional penal
Obiectul din Ecris: plângere conform art. 56 din Legea nr. 254/2013
Actul normativ incident: art. 78, art. 56 din Legea nr. 254/2013

ABSTRACT (rezumatul soluției însușite): Pentru a dispune obligarea administrației penitenciarului la luarea unei măsuri, trebuie să se constate în prealabil că există o încălcare a dreptului invocat. Obligarea administrației penitenciarului de a permite accesul la activități productive remunerate, în limita locurilor disponibile, fără a se constata că a existat o încălcare a dreptului la muncă, nu are o eficiență practică.

ARGUMENTELE: Accesul persoanei condamnate la activități productive nu este un drept, ci este un beneficiu care este la dispoziția administrației penitenciarului, în respectarea căruia, în raport de prevederile legale, are posibilitatea de a dispune, evident, în limita

locurilor disponibile și sub nici o formă nu se poate aprecia asupra constatării încălcării dreptului la muncă, mai ales când drepturile în discuție sunt anterioare.

3. Analizarea regimului de executare a pedepsei ca urmare a intervenirii unei modificări în situația juridică a condamnatului. Calificarea plângerii potrivit art. 39 din Legea nr. 254/2013 sau potrivit art. 40 din Legea nr. 254/2013.

Materia: drept procesual penal

Subcategoria: drept execuțional penal

Obiectul din Ecris: plângere conform art. 39 din Legea nr. 254/2013

Actul normativ incident: art. 39, art. 40 din Legea nr. 254/2013

Interpretarea este cea exprimată inițial la Întâlnirea în materia executării pedepselor, desfășurată la Iași, în luna iunie 2014.

4. Aplicabilitatea dispozițiilor art. 1 alin. 3 lit. b) din Ordinul Ministrului Justiției nr. 433/2010 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate

Materia: drept procesual penal

Subcategoria: drept execuțional penal

Obiectul din Ecris: plângere conform art. 56 din Legea nr. 254/2013

Actul normativ incident: art. 56 din Legea nr. 254/2013; art. 1 alin. 3 lit. b) din Ordinul Ministrului Justiției nr. 433/2010, art. 80 din Legea nr. 254/2013.

ABSTRACT (rezumatul soluției însușite)::

Această problemă este asemănătoare cu cea invocată de Judecătoria Iași la pct. I din prezenta minută: În momentul în care vătămarea este actuală, a dispune ca Penitenciarul să respecte normativele prevăzute în lege, este soluția corectă.

ARGUMENTELE: Având în vedere practica constantă a CEDO, atât în cauze împotriva României, cât și în cauze împotriva altor state, analiza plângerilor privind încălcarea dreptului la condiții minime de cazare, cu referire la supraaglomerare, trebuie efectuată prin raportare la recomandările făcute prin rapoartele Comitetului pentru Prevenția Torturii, astfel încât trebuie verificat dacă fiecărei persoane private de libertate îi sunt asigurați cel puțin 4 m.p., indiferent de regimul de executare a pedepsei. În această situație, dispozițiile constituționale permit aplicarea unor norme internaționale, iar normele interne devin inaplicabile.

5. Procedura de soluționare a contestațiilor formulate de persoanele private de libertate în baza art. 88 alin. 3 din Legea nr. 254/2013

Materia: drept procesual penal

Subcategoria: drept execuțional penal

Obiectul din Ecris: contestație la executare
Actul normativ incident: **art. 88 alin. 3 din Legea nr. 254/2013**

ABSTRACT (rezumatul soluției însușite): Astfel de contestații sunt de natură civilă și nu penală.

ARGUMENTELE:

Conform art. 88 din Legea nr. 254/2013, răspunderea pentru pagubele cauzate de deținuți este de natură civilă, procedura fiind cea reglementată de alin. 3 al textului legal indicat.

6. Citarea persoanelor private de libertate și comunicarea actelor de procedură către aceste persoane

Materia: drept procesual penal
Subcategoria: drept execuțional penal
Obiectul din Ecris: Contestație la executare
Actul normativ incident: art. 257 și urm. C.proc.pen.

ABSTRACT (rezumatul soluției însușite):

Citarea și comunicarea actelor de procedură către persoanele private de libertate au loc după regulile instituite de art. 257 și urm. C.proc.pen.

ARGUMENTELE:

Citațiile pentru înfățișare sunt procesate de administrația locului de detenție în sistem informatizat, iar hotărârile judecătorești se comunică atât persoanei private de libertate, cât și administrației locului de detenție. În acest context, citațiile și celelalte acte de procedură comunicate persoanelor private de libertate trebuie să rămână în posesia acestora, pentru a-și putea exercita în mod plener drepturile; nu mai sunt aplicabile cele statuate prin hotărârea Ministerului Justiției din 2010 în materie, care este anterioară adoptării noului Cod de procedură penală și nu a fost adaptată noilor reguli de citare și comunicare a actelor de procedură către persoanele deținute.

7. Liberarea condiționată. Plata despăgubirilor civile

Materia: drept procesual penal
Subcategoria: liberarea condiționată
Obiectul din Ecris: liberarea condiționată
Actul normativ incident: art. 99 și 100 din Codul penal; art. 97 alin. 3 lit. c) din Legea nr. 254/2013

ABSTRACT (rezumatul soluției însușite):

Comisia pentru liberare condiționată, conform art. 97 alin. 3 lit. c) din Legea nr. 254/2013, este obligată să verifice și să menționeze veniturile obținute în timpul detenției de persoana condamnată, pentru a se stabili astfel posibilitatea condamnatului de a plăti despăgubirile civile.

ARGUMENTELE:

Conform art. 97 alin. 3 lit. c) din Legea nr. 254/2013, Comisia de liberări va formula propuneri de liberare condiționată, ținând seama de „îndeplinirea obligațiilor civile stabilite prin hotărârea de condamnare, în afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească”.

Comisia pentru liberări condiționate are posibilitatea de a face o evaluare a veniturilor câștigate de condamnat din muncă sau primite de la familie, dacă a existat un flux al veniturilor condamnatului, astfel încât instanța de judecată să poată aprecia dacă petentul a avut/are resurse pentru a plăti despăgubirile civile.

Comisia poate furniza informații pentru instanță, care să îi fie de folos în situația în care aceasta trebuie să se pronunțe asupra imposibilității plății despăgubirilor civile.

Sarcina probei, cu privire la lipsa veniturilor pentru plata despăgubirilor civile, îi incumbă persoanei condamnate.

În procesul-verbal întocmit, Comisia de liberări trebuie să facă referire, conform art. 100 alin. 1 lit. c) C.pen., dacă persoana condamnată a fost obligată la plata despăgubirilor, și dacă a plătit aceste despăgubiri civile sau dacă are bani pentru plata lor, pentru ca ulterior, instanța să aibă posibilitatea să aprecieze asupra buneii-credințe sau relei-credințe, în caz de imposibilitate de plată, dacă persoana condamnată a câștigat bani din muncă și/sau dacă a primit de la familie, dacă a existat un suport material din partea acesteia.

VICEPREȘEDINTE AL CURȚII DE APEL IAȘI,

Judecător

Întocmit: G.I., grefier-documentarist